

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи

РІВНЕ - 2023

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний Науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу РДГУ
Факультет соціальної та психологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Електронний збірник матеріалів

**Всеукраїнської науково-практичної
*Інтернет-конференції***

**«Підготовка майбутніх педагогів
до виховної діяльності
в освітньому просторі НУШ:
досвід, реалії, перспективи»**

12 травня 2023 року

Рівне – 2023

Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи: електронний збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Рівне: РДГУ. 2023. 287 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 6 від 25 травня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: досвід, реалії, перспективи».

ЗМІСТ

Петренко О. Б. Підготовка майбутніх педагогів до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ: актуалізація проблеми.....	8
Кравченко О. Виховна діяльність зі студентською молоддю.....	12
Білавич Г. В., Притуляк Т. В., Скоропад М. І. Підготовка майбутніх учителів до виховання дітей як гуманістів засобами літературної спадщини Василя Сухомлинського.....	18
Баліка Л. М. Особливості впровадження дисципліни «Діяльність вихователя групи подовженого дня в умовах НУШ» в освітній процес ЗВО.....	25
Ваколюк А. М. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи до наскрізної виховної діяльності...	29
Войтовська А. І. Професійна підготовка майбутніх педагогів до педагогічної діяльності.....	35
Карпич І. О. Діяльність працівників соціальної сфери з профілактики булінгу в закладах інтернатного типу.....	39
Левченко Н. В. Підготовка майбутніх соціальних працівників до роботи з молоддю.....	43
Маковійчук О. В. Підготовка майбутніх вчителів до екологічного виховання молодших школярів на уроках дизайну і технологій.....	47
Матрос О. О. Нормативно-правове забезпечення регламентації інтеграції дітей з інвалідністю в просторі НУШ.....	52
Моргай Л. А. Нова українська школа.....	58
Поліщук І. В. Підготовка учителя Нової української школи: актуалізація ідей Т. Д. Дем'янюк.....	64
Стельмашук Ж. Г. Формування готовності майбутнього вчителя початкових класів до вирішення педагогічних ситуацій і задач в освітньому процесі НУШ.....	67
Цуркан Т. Г., Цуркан Н. Г. Розвиток пізнавальної	73

активності молодших школярів.....	
Гоголь Т. В., Давидюк І. В. Підготовка майбутніх вчителів фізичної культури до виховної діяльності в освітньому просторі НУШ.....	79
Голя Г. М. Особливості післявоєнної підготовки вчителів Волині (на прикладі Луцького педагогічного училища).....	84
Дубовик К. Ю. Шляхи розвитку пізнавальної активності молодших школярів у сучасній початковій школі.....	87
Коваленко Н. І. Можливості розвитку обдарованої молоді в позашкільній освіті Польщі.....	94
Коваль К. Ю. Соціально-педагогічні умови взаємодії НУШ із сім'єю у полікультурному вихованні.....	98
Кузьмич А. О. Європейські авторські школи кінця ХІХ – поч. ХХ ст.....	102
Левчук Н. О. Формування гуманних взаємин учнів початкових класів як педагогічна проблема.....	106
Петренко І. Ф. Підготовка майбутніх педагогів до формування освітнього простору класної кімнати Нової української школи.....	111
Попова К. В. Формування полікультурної компетентності педагогів як запорука їх успішного функціонування в реаліях освітнього простору НУШ.....	114
Шульгач М. І. Участь викладачів кафедр педагогіки Рівненського державного університету у міжнародному проєкті «Фінська підтримка реформи української школи».....	116
Яремович М. А. Громадянськість майбутніх учителів початкових класів НУШ через призму оновлення національної системи освіти в умовах глобальних геополітичних змін.....	122
Бабич А. Я. Принципи виховання емоційної культури молодших школярів.....	126

Вітковська К. О. Інноваційні підходи в професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.....	131
Войтович Т. В. Казка як засіб морально-естетичного виховання молодших школярів.....	137
Гаврилюк О. С. Педагогічні особливості формування моральних якостей дітей старшого дошкільного віку.....	141
Гомонець М. В. Особливості прояву конфліктної поведінки у дітей молодшого шкільного віку.....	146
Гордусенко М. В. Психолого-педагогічні особливості подолання стресових ситуацій дітьми молодшого шкільного віку.....	151
Демчук Д. О. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів.....	156
Колодич Т. В., Шалівська Ю. В. Організація виховної роботи з учнями початкової школи в умовах дистанційного навчання.....	163
Котух І. Я. Гурткова робота у розвитку творчих здібностей молодших школярів.....	167
Кравчук М. Ю. Підготовка майбутнього вчителя початкової школи як педагогічна проблема.....	172
Маринич А. І. Роль національного виховання у формуванні особистості.....	176
Матвіюк А. С. Особливості індивідуальної роботи з молодшими школярами з девіантною поведінкою.....	178
Матюх О. А. Виховний потенціал музичного краєзнавства.....	182
Мельничук Л. Ю. Теоретичні засади забезпечення наступності дошкільної і початкової освіти.....	186
Ничипорчук Г. П. Дитяче об'єднання у виховній системі закладу загальної середньої освіти.....	194
Панчук Г. М. Феномен поняття «естетична культура» в сучасних психолого-педагогічних дослідженнях.....	198
Панчук І. О. Основні напрями та форми волонтерської діяльності.....	204

Пишняк М. М. Зміст національно-патріотичного виховання дітей молодшого шкільного віку в умовах війни в Україні.....	212
Полюхович Г. С., Шалівська Ю. В. Самоосвіта як ефективний чинник професійного зростання майбутнього вчителя початкової школи.....	216
Правник Н. С. Проблема підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації краєзнавчої роботи у педагогічній науці.....	220
Прокопчук Н. Я. Принципи роботи з «важкими дітьми» за В. О. Сухомлинським.....	227
Рижук О. С. Інтерактивні методики формування крос-культурних цінностей у виховній роботі з дітьми молодшого шкільного віку.....	237
Рожко О. С. Роль та особливості волонтерської діяльності з дітьми молодшого шкільного віку.....	241
Смітюх Н. М. Сутність поняття «емпатія» у психолого-педагогічних джерелах.....	245
Спасіба А. С. До проблеми підготовки майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів.....	248
Тарасюк Н. А. Виховний аспект позашкільної освіти.	254
Фелістович Т. М. Форми і методи добровільної діяльності з молодшими школярами.....	258
Філатова М. С. Формування в учнів початкової школи знань про пожежну безпеку у виховній позакласній роботі як психолого-педагогічна проблема.....	264
Шеремет Н. М. Особливості вищої педагогічної освіти Італії у другій половині ХХ століття.....	270
Богурський О. М. Формування почуття обов'язку та відповідальності учнів у процесі навчальної діяльності.....	278
Ісько Т. І. Формування математичної компетентності учнів у процесі навчально-пізнавальної діяльності.....	281
Снігур М. О. Виховання цінностей здорового способу життя учнів підліткового віку.....	283

Рижук О. С.,
здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта
Рівненського державного гуманітарного університету

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ КРОС- КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ У ВИХОВНІЙ РОБОТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У формуванні крос-культурних цінностей дітей молодшого шкільного віку ефективними є інтерактивні методики з урахуванням вікових особливостей, на основі використання людинознавчого та культурологічного підходів.

Людинознавчий підхід сприяє формуванню моральної поведінки людини, ціннісного ставлення до себе, оточуючих, природи, а також до культурних надбань свого та іншого народу та людства загалом. Об'єктом людинознавчого підходу є світ особистості, сфера її життєдіяльності, взаємодія з оточуючим світом. Підґрунтям людинознавчого підходу покладено такі концептуальні положення:

- визнання людини найвищою цінністю;
- пріоритет гуманістичного виховання;
- засвоєння духовних та культурних надбань людства, у контексті формування крос-культурних цінностей, духовних та культурних надбань свого та інших народів;
- впровадження суб'єкт-суб'єктних взаємин педагога з батьками, з учнями в процесі освітньої діяльності;

– адаптація у соціумі (позитивна мотивація до освітньої діяльності, формування механізмів саморегуляції);

– формування впевненості у собі та власних силах на основі знання та осмислення оточуючого світу, процесу спілкування, самовизначення, самоствердження, самореалізації тощо [1].

Культурологічний підхід сприятиме підвищенню культурного рівня учнів, формуванню у них культуровідповідності та вміння використовувати у житті культурний досвід свого та іншого народу, вияву моральності у міжкультурних відносинах, вміння аналізувати та систематизувати культурні явища, засвоювати та відтворювати культурні цінності, а також здійснювати пошук шляхів власного саморозвитку та самовдосконалення через усвідомлення культурної ідентичності своєї та іншої культури [2].

Культурологічний підхід у вихованні молодших школярів забезпечує пізнання та оволодіння надбаннями та традиціями як своєї, так і іншої культури задля перенесення позитивного досвіду у власну життєву практику, взаємодію з представниками інших культур.

Оскільки формування крос-культурних цінностей потребує постійного контакту, взаємодії та взаємообміну досвідом, вважаємо, що найбільш ефективною у цьому плані є інтерактивна методика. Впровадження в освітній процес інтерактивної методики ставить за мету охопити усіх учасників виховного процесу у вивченні, трансформації, проєктуванні крос-культурних цінностей, де кожен не лише засвоює культурні цінності, а й робить власний внесок у їх розвиток, обмінюється ідеями, здобутими знаннями та засобами діяльності.

Інтерактивна методика розвиває комунікативні вміння й навички, допомагала встановленню емоційних контактів між учасниками процесу, забезпечувала ефективне виконання виховних завдань, оскільки спонукала до співпраці у команді, прислухатися до думки оточуючих. Доброзичливість та взаєморозуміння, як необхідна умова інтерактивної діяльності, знімали нервові напруження, давали змогу розвивати пізнавальну діяльність та забезпечували більш високий рівень співробітництва дітей [3].

Інтерактивна методика дає можливість забезпечити суб'єкт-суб'єктну взаємодію вчителя і учня, допомогу учням у взаємодії, взаємоприйнятті, формуванні конструктивних взаємовідносин у крос-культурному просторі, допомогу дитині в досягненні власної цінності та зміцнення почуття власної гідності.

Запропонована методика передбачає залучення дітей до крос- культурних цінностей (толерантності, відкритості, контактності, почуття власної гідності, справедливості). Серед методів формування крос-культурних цінностей свою ефективність довели інтерактивні методи, спрямовані на формування навичок толерантності, відкритості, контактності, почуття власної гідності, справедливості, спілкування та співпраці. Вчителі зазначили, що найчастіше у своїй практиці вони вдавалися до методу біографічної рефлексії, роботи в малих групах, роботи в парах, «мозкових штурмів», методу аналізу ситуації, методу інтерактивного моделювання, методу самооцінки, інсценування, дискусій тощо. Також додатково використовувалися методи бесіди, розповіді, словниково-наочні ігри, обговорення народних казок, оповідань, прислів'їв, приказок, вивчення загадок, пісень.

Програма формування крос-культурних цінностей у дітей молодшого шкільного віку реалізується через систему інтерактивних методик, які спрямовані на розвиток здатності сприймати духовні та культурні цінності спершу свого, а потім іншого народу. Доцільним у методиці є принцип «із середини назовні», що сприяло формуванню культурної самоідентифікації у крос-культурному просторі на основі отриманих знань, умінь та навичок.

У роботі з молодшими школярами ми пропонуємо використати п'ять основних інтерактивних методик:

1. «Усе починається з сім'ї», завданням якої є самопізнання дитини.
2. «Ознайомлення з навколишнім світом», що ґрунтується на пізнанні іншого.
3. «Побудова стосунків із оточуючими», що містить комплекс освітніх завдань з конфліктології.
4. «Ми зорі одного неба» або аксіотерапія.
5. «Таврійські ігри», що дають можливість розкрити діяльно-поведінковий компонент крос-культурних цінностей.

Усі зазначені п'ять методик використовуються одночасно та поєднують у собі принципи послідовності, взаємодії та системності використання.

Таким чином, робота має системний характер та забезпечує цілісне й комплексне формування зазначених крос-культурних цінностей через навчально-ігрову діяльність, використання виховного потенціалу дитячого фольклору, пошукову й презентаційну діяльність у крос-культурному просторі.

Список використаних джерел

1. Алієва С. Р. Педагогічний досвід формування крос-культурних цінностей у дітей молодшого шкільного

віку. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського*. Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2009. Вип. 28. С.245–248.

2. Журба К. О. Виховання духовної культури у підлітків: методичні рекомендації. Київ: ТОВ «Інфодрук», 2004. 61 с.

3. Колток Л., Годкевич Л. Використання інтерактивних методів в управлінській діяльності. *Сучасні шкільні технології*. Київ: Ред.загальнопед. газ., 2005. С. 10–19.

Рожко О. С.,

здобувачка ступеня вищої освіти «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта

Рівненського державного гуманітарного університету

РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мета волонтерської діяльності – об'єднання та мобілізація добровільних зусиль небайдужих членів суспільства задля позитивних змін у суспільстві, а також спільного розв'язання загальних завдань та актуальних проблем.

Волонтером може стати кожен, хто не байдужий до чужих проблем, розуміє соціальну значущість своєї діяльності та бажає брати участь у добрих справах, безкоштовно надавати допомогу тим, хто її потребує[1, с.20].

Волонтерський рух є одним із напрямів діяльності шкільного учнівського самоврядування. Молодші школярі